

האוניברסיטה העברית בירושלים - הפקולטה למדעי החברה

בית הספר למדיניות ציבורית וממשל על שם פדרמן

**הקשרים הפילנתרופיים בין שתי מחלקות לשירותים חברתיים
וגורמים וולנטארים - זירה חדשה למימון שירותי רווחה?**

עבודת תזה לצורך קבלת תואר שני במדיניות ציבורית

נכתבה בהנחיית פרופ' אורי ינאי

אבישג רודיך

ת.ז. 03375808-7

31 בדצמבר 2008

תקציר

מחקר זה בדק את זירת הקשרים הפילנתרופיים שמקיימות מחלקות לשירותים חברתיים בשני יישובים בארץ - את סוג הגורמים הפילנתרופיים המקיימים קשרים עם המחלקות לשירותים חברתיים, את המדיניות כלפי הקשרים ואת המאפיינים וסוג הקשרים שנוצרים. כמו כן, נלמדו המניעים לקשרים והכוחות הבולמים את היווצרותם.

תופעה זו, המשלבת שתי זירות שונות- זירת השלטון המקומי והשירותים החברתיים וזירת הפילנתרופיה, הנה תופעה שטרם נחקרה. היא בעלת השלכות לתחום המדיניות הציבורית והחברתית ולתחום הפילנתרופיה כאחד. תחום הפילנתרופיה בארץ הנו תחום מתפתח וזירת הקשרים הקיימת בין הפילנתרופיה והשלטון המקומי, הנה תופעה מחקרית חדשה.

במסגרת המחקר נמצא, כי מתקיימים קשרים פילנתרופיים (קשרים בהם התקשרויות וולונטאריות בין גורמים פילנתרופיים ובין המחלקות לשירותים חברתיים), עם עמותות, קרנות פילנתרופיות, תורמים פרטיים ועסקים. קיומם של הקשרים מהווים חלק מדפוס של יזמות. למרות הצידוד בקשרים, הקשרים אינם מובנים במדיניות המחלקתית והם מנוהלים רק באופן חלקי.

רוב הקשרים הפילנתרופיים הם מצומצמים ומתמקדים במתן סיוע חומרי לצרכי הפונים נזקקים למחלקה (סיוע כספי, סיוע בציוד, סיוע במזון והשאלת ציוד רפואי). ישנם מספר מקרים בהם הקשרים משמשים להעשיר שירותים שהמחלקה מספקת במשאבים נוספים, אך אלמנט החדשנות בקשרים נמוך. אלמנט החליפין בקשרים הפילנתרופיים גדול בקשר עם עמותות, בעוד שעם תורמים פרטיים וקרנות נוצרים יחסי תשורה. במסגרת הקשרים גם עלולה להיווצר תלות בגורם הפילנתרופי.

נמצא הבדל בין שני היישובים שיכול לנבוע ממאפיינים שונים של תפישת העולם וסוג המנהיגות של ראש העיר כמו גם מתפישת תפקיד המחלקות לשירותים חברתיים של מנהלי המחלקות.